

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Економіка і організація
енергоощаджень»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень.
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка. ОПП Економіка підприємства.
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова дисципліна професійної підготовки.
Курс, семестр	Курс 4, Семестр 8.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.
Мова(и) викладання	Державна.
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій. Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин.
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Калініченко Олександр, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 76, навчальний корпус № 4, e-mail: oleksandr.kalinichenko@pdaa.edu.ua , тел.: (0532)56-98-24, https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо закономірностей та тенденцій виробничого енергоспоживання та енергозбереження в аграрній сфері.
Компетентності	Загальні: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Фахові: СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК 15. Уміння раціонально організувати виробництво та планувати діяльність з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства. СК 17. Здатність проводити стратегічний аналіз, здійснювати стратегічний вибір та ідентифікувати резерви підвищення ефективності діяльності.
Результати навчання	ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.

<p>Методи навчання</p>	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – <i>словесні методи</i>: лекція, розповідь, пояснення; – <i>наочні методи</i>: ілюстрування, демонстрування, спостереження; – <i>практичні методи</i>: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, есе, реферування).</p> <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – <i>методи формування пізнавальних інтересів</i>: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; – <i>методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності</i>: роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки та зауваження.</p> <p>3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: – <i>інтерактивні методи навчання</i>: дискусії, диспути, дебати; розроблення і презентація проєктів; – <i>методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу</i>: стрічка подій; – <i>комп'ютерні, мультимедійні методи</i>: використання мультимедійних презентацій.</p> <p>4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – <i>методи усного контролю</i>: опитування; бесіда; доповідь; – <i>методи письмового контролю</i>: контрольна робота; самостійна робота; есе; творче завдання, тестування; – <i>методи самоконтролю</i>: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Основи енергозбереження. Тема 2. Державне управління енергозбереженням. Тема 3. Особливості використання паливно-енергетичних ресурсів. Тема 4. Особливості використання енергоресурсів в аграрному виробництві. Тема 5. Економічна оцінка прямих енерговитрат в аграрному виробництві. Тема 6. Економіко-організаційні аспекти оптимізації енергоємності виробництва продукції. Тема 7. Організаційно-технологічні аспекти підвищення ефективності використання енергоресурсів в аграрній сфері. Тема 8. Техніко-економічні аспекти енергозбереження в сільськогосподарському машиновикористанні.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання: усне опитування, виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів; виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.</p>

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Академічна мобільність.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/ міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

3. Неформальна/інформальна освіта.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

4. Дедлайни та перескладання.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25 % бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)

Перелік дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Економічна теорія, Правознавство, Системи технологій, Економіко-математичні методи та моделі, Економіка підприємства, Маркетинг, Організація та планування діяльності підприємства, Потенціал і розвиток підприємства, Проектний аналіз, Національна економіка.

<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Презентації.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативні енергоресурси. Вступ до спеціальності: навчальний посібник / Кол. Авторів ; за заг. редакцією С. В. Бойченка. НАУ, 2021. 397 с. 2. Енергетичний моніторинг харчових і переробних виробництв : підручник / О. Г. Бурдо, Ф. А. Трішин, І. І. Яровий. Одеса : Маджента, 2020. – 246 с. 3. Енергоефективність та енергозбереження: економічний, техніко-технологічний та екологічний аспекти : колективна монографія / Кол. авторів ; за заг. ред. П. М. Макаренка, О. В. Калініченка, В. І. Аранчій. Полтава : ПП «Астрая», 2019. 603 с. 4. Енергозбереження в сільському господарстві (економіка, організація, управління) / В. В. Гришко, В. І. Перебийніс, В. М. Рабштина. Полтава : «Полтава», 1996. 280 с. 5. Краснянський М. Ю. Енергозбереження: навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 136 с. 6. Організаційно-економічний механізм енергозбереження : монографія / Ю. В. Дзядикевич, В. Я. Брич, В. В. Джеджула та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 154 с. 7. Основи енерго- і ресурсозбереження : навч. посіб. / Г. І. Канюк, Т. М. Пугачова, В. Ф. Без'язичний, О. М. Близниченко, Д. І. Шматков. Харків : Друкарня «Мадрид», 2016. 230 с. 8. Хмельнюк М. Г. Енергетичний менеджмент і аудит : підручник. Ч.2 / М. Г. Хмельнюк, О. Ю. Яковлева, О. В. Остапенко, В. А. Бежан. Одеса, 2019. 292 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Болтянська Н. І. Зниження енергоємності виробництва продукції тваринництва за рахунок скорочення енергії на кормоприготування. Інженерія природокористування. 2018. № 1(9). С. 57 – 61. 2. Гончарук І. В. Енергетична незалежність АПК на засадах сталого розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 17-18. С. 29 – 36. 3. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. : Стратегія Каб. Міністрів України від 24.07.2013 р. : станом на 18 серпня 2017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13#Text. 4. Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» / Верховна Рада України URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/58/f469391n10.pdf. 5. Енергоефективні технології : навчальний посібник / за заг. ред. А. С. Мандрики. Суми : Сумський державний університет, 2021. 330 с. 6. Калініченко О. В. Визначення ступеня забезпеченості аграрного підприємства енергетичними ресурсами. Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики : монографія / за заг. ред. І. А. Маркіної. Полтава : Видавництво «Сімон», 2017. С. 595 – 601. 7. Калініченко О. В. Методичні засади оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва. Облік і фінанси. 2016. № 2(72). С. 150 – 155.

8. Калініченко О. В. Особливості енергоспоживання в рослинництві. Бізнес Інформ. 2017. № 6. С. 123 – 129.
9. Калініченко О. В. Теоретична сутність категорій «енергетична ефективність» та «енергетична ефективність у рослинництві». Економіка АПК. 2018. № 10. С. 86 – 95.
10. Майстро С., Більовський М. Державна політика енергоефективності та енергозбереження як необхідна передумова забезпечення енергетичної безпеки України. Ефективність державного управління: зб. наук. праць ЛРІДУ. Вип. 1 (54). Ч. 1. Львів : Вид-во ЛРІДУ, 2018. С. 80 – 87.
11. Медведєва Н. А., Левицький М. А., Сухенько В. Ю., Слободянюк Н. М. Теорія та практика виконання діагностичного енергоаудиту. Стандартизація, сертифікація, якість. 2019. № 1 (113). С. 30 – 42.
12. Новітні енергетичні технології та їх вплив на функціонування систем енергопостачання : аналіт. доп. / О. М. Суходоля. Київ : НІСД, 2022. 36 с. URL : <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.17>.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. URL: <https://saee.gov.ua/uk/pressroom/1133>.
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
9. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL www.kmu.gov.ua.

2023

Рік введення